

12/A. A JOGI SZEMÉLYISÉGGEL RENDELKEZŐ VALLÁSI KÖZÖSSÉG ALAPTÖRVÉNY-ELLENES MŰKÖDÉSÉVEL ÖSSZEFÜGGŐ VÉLEMÉNY

34/A. § [Indítványozásra jogosultak, vizsgálat tárgya]

**Az Alkotmánybíróság a jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség
alaptörvény-ellenes működésére vonatkozóan**

- a) a bevett egyház esetén a Kormány,**
- b) a vallási egyesület, a nyilvántartásba vett egyház és a bejegyzett
egyház esetén a bíróság indítványa alapján elvi véleményt nyil-
vánít.**

Az Abtv. 34/A. §-hoz kapcsolódóan az Ügyrend nem tartalmaz rendelkezést.

Tartalom

1. Szövegtörténet	411
2. A jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség alaptörvény-ellenes működésével összefüggő vélemény kinyilvánítása	412

1. Szövegtörténet

A rendelkezés hatályos szövegét a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény módosításához kapcsolódóan egyes törvények módosításáról szóló 2019. évi XXXVI. törvény 38. §-a állapította meg, 2019. április 15-i hatállyal. A korábbi szövegváltozatot a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról szóló 2011. évi CCVI. törvény 49. §-a állapította meg a következők szerint: „12/A. Alaptörvény-ellenesen működő egyház elismerésének visszavonásával összefüggő vélemény 34/A. § Az Alkotmánybíróság törvény alapján elismert egyház alaptörvény-ellenes működésére vonatkozóan a Kormány indítványa alapján elvi véleményt nyilvánít.” Az Abtv. 2012. január 1-én már e rendelkezéssel kiegészülve lépett hatályba.

A változás oka a vallási közösségek számára biztosított jogi keretek átalakítása volt. Míg 2012. január 1-től 2019. április 14-ig vallási közösségek bevett elismert egyházként vagy vallási tevékenységet végző szervezetként működhettek, az Ehtv. módosítását követően 2019. április 15. óta bevett egyházként, nyilvántartásba vett egyházként,

bejegyzett egyházként vagy vallási egyesületként működhetnek. A törvénymódosítás óta valamennyi jogi formában működő vallási közösség alaptörvény-ellenes működése esetén lehetőség van eljárás indítására, azonban a vallási egyesületek, bejegyzett, illetve nyilvántartásba vett egyházak esetében más okokból is sor kerülhet a törlésre [Ehtv. 26. § (2)–(3) bekezdés]. Vallási egyesületek, bejegyzett, illetve nyilvántartásba vett egyházak tekintetében az ügyész keresete alapján a bíróság dönt a nyilvántartásból való törlésről (Ehtv. 26. §). Ebben az eljárásban kell a bíróságnak megkeresnie az Alkotmánybíróságot, hogy a vallási közösség működésének alaptörvény-ellenességéről állást foglaljon. Bevett egyházak esetében – mivel jogállásuk csak a törvény mellékletének módosításával szűnhet meg – az eljárás a Kormány kezdeményezésére indul, és az Alkotmánybíróság elvi véleménye alapján dönthet az Országgyűlés (Ehtv. 27. §).

2. A jogi személyiséggel rendelkező vallási közösség alaptörvény-ellenes működésével összefüggő vélemény kinyilvánítása

Az Abtv. 34/A. §-t a jogalkotó nem véletlenül helyezte az Alaptörvény-ellenesen működő képviselő-testület felosztatásával összefüggő véleményadást szabályozó mögé (vö. Abtv. 34. §). Mindkét esetben autonómiák megszüntetésének eljárásában kapna szerepet az Alkotmánybíróság. A vallási közösségek önkormányzattal rendelkeznek [Alaptörvény VII. cikk (3) Az állam és a vallási közösségek különváltan működnek. A vallási közösségek önállóak.].

A rendelkezésben az „**elvi vélemény**” fogalma szorul értelmezésre. Az Abtv. 34. §-ban foglaltakhoz hasonlóan az Alkotmánybíróság nem ténybíróként foglal állást arról, hogy egy vallási közösség működése, konkrét döntése az Alaptörvénybe ütközik, hanem általában ad véleményt arról, hogy egy adott tevékenység absztrakt módon sérti az Alaptörvényt. Az Alkotmánybíróság nem vizsgálja felül a bíróság, illetve a Kormány által előadott tényállításokat, hanem elvont, elvi véleményt ad arról, hogy az indítványban foglalt módon történő működés alaptörvényellenes-e. Fontos hangsúlyozni, hogy más hatáskörökhöz hasonlóan ebben az eljárásban sem kerülhet sor arra, hogy az Alkotmánybíróság Alaptörvénnyel való összhangot megállapító határozatot hozzon. Az indítvány elutasítása esetén nem arról határozná az Alkotmánybíróság, hogy egy tevékenység az Alaptörvénynek megfelel, pusztán arról, hogy nem minősül alaptörvény-ellenesnek.

A jelen kézirat lezárásáig a 34/A. § alapján egyetlen eljárás sem indult.